

Gamla språk förbluffande komplexa

[Spara som PDF](#)

Bild från Wikimedia Commons

Navajoindianer anlätades under andra världskriget som signalister (radiokommunikatörer) av Amerikanska armén. Deras språk var så komplext att budskapet blev nästan omöjligt att avkoda för fienden (mer om detta sist i artikeln).

Fakta om språkens historia och utveckling stöder Bibelns beskrivning men ger problem för evolutionsläran

DEL 2:

Gamla språk samt väl bevarade urfolkspråk är mycket komplexa och då språk förändras går de från avancerat till allt enklare och inte tvärtom

Detta berättar Dr. Robert Liebi i ett föredrag om språkens ursprung (se [tidigare artikel](#) för mer information om Dr. Robert Liebi).

Utveckling eller avveckling - det är frågan

Frågan om språkens påstådda utveckling har allmängiltig betydelse eftersom man i evolutionsteorin tänker sig att människan gradvis utvecklat en alltmer komplex språkförmåga, och att språken därför över tiden utvecklats från enklare språk till mer avancerade språk.

Enligt Bibeln har dock förändringarna av språken gått åt motsatt håll. Adam skapades till Guds avbild, han talade med Gud i Edens lustgård och fick bland annat den krävande uppgiften att identifiera och beskriva (namnge) djurens olika sårarter. En sådan syssla förutsätter mycket god verbal förmåga.

Dessutom börjar Adam dikta poesi när han första gången ser Eva. Inom poesi använder man sig av grammatik på ett kreativt sätt. Människan var med andra ord högt språkligt begåvad redan från början. Men enligt Bibeln blev skapelsen efter fallet satt under förgängelsen och sedermera förbistrades även språken i Babel m.m.

Dr. Roger Liebi gav många exempel på hur de äldsta kända språken, samt väl bevarade urfolkspråk, är otroligt komplexa, medan moderna språk som genomgått mycket förändring nästan alltid är enklare. D.v.s. språk går från komplext till enklare över tiden.

Gamla språk

Dr. Liebi gick igenom situationen för en rad gamla språk. Han berättade hur gamla språk hade ett stort antal ordformer, s.k. "inflektioner", eller ordböjningar, som kan läggas till inuti eller (oftast) på slutet av ord för att tillföra information eller en aspekt till innebörden i ordet.

En del gamla språk hade så många och så avancerade ordformer att man med ett enda ord kunde bygga upp sådan innebörd som på svenska kräver hela meningar.

Äldsta skriftspråket - Veda-Sanskrit

Ett av de äldsta kända språket i världen är Veda-Sanskrit. Man känner till situationen för detta språk kring Mose tid, d.v.s. ca 1500 f.Kr. Sanskrit var ett mycket avancerat språk med ordformer som lades till som ändelser (suffix) till orden. Det fanns många former för olika typer av ord, t.ex. 600 olika verbformer. Detta kan jämföras mot ca fem (5) verbformer i modern Engelska.

Äldsta Indo-Europeiska språket - Grekiska

Det äldsta Indo-Europeiska språket är Grekiska, med kända inskriptioner från ca 1400 f.Kr. Mycket riktigt är det också det mest komplexa språket i Europa, med bl.a. 5 kasus och ca 450 verbformer.

Äldsta kända språket - Sumeriska

Det äldsta kända språket i världen är Sumeriska, som dateras till 3100 f.Kr. i allmänt accepterade dateringar. Sumeriskan hade massor av grammatiska former, bland annat för att uttrycka att det man säger är "en önskan", "är vägledande", "är en uppmaning till sig själv och flera andra" (som i "låt oss gå!"), eller intensiteten i det man säger m.m. Ordningen hos ändelser (suffix) måste också följa strikta regler och det fanns tusentals verbformer.

Antik Egyptiska

Den äldsta inskriptionen på antik Egyptiska är från 2900 f.Kr. Den antika Egyptiskan hade ett verbalstystem med mer än 200 former. Det hade dessutom inte mindre än 8 personformer, m.m.

Akkadiska (Gammalbabylonska)

Akkadiskan är känd från ca 2500 f.Kr. och hade 5 kasus (en ordform) samt ett verbsystem med nära 1000 verbformer! Ett sådant stort antal verbformer innebär att språket var mycket komplext och således inte "primitivt".

Urfolkspråk

Av nu existerande språken är det inte de moderna språken som är mest avancerade, det visar sig istället att språken hos olika urbefolkningar är de mest komplexa! Att komplexiteten i urbefolkningarnas språk har bevarats tycks bero på att deras språk har utsatts för mindre förändring genom att det talats av en relativt liten grupp människor.

Quechua (Peru/Equador/Bolivia)

Ett exempel på ett urfolkspråk är Quechua som talas i Peru, Equador och Bolivia. Det har runt 50 000 olika verbformer beroende på hur man räknar. På Quechua kan man med *ett enda* ord (som är 32 tecken långt, med 8 grammatiska delar i fixerad ordning) uttrycka följande mening:

"Beträffande det ständiga fullföljandet av framtida arbete"

(Eng: "Concerning the continual accomplishing of future work")

Notera hur det på Svenska krävs sju ord för att uttrycka något som på språket Quechua kan uttryckas med ett enda ord.

Aimarah (Bolivia och Peru)

Aimarah talas av ett folk som är ättlingar till Inkaindianerna . De lever ganska primitivt som fiskare vid Titikakahavet. Språket Aimarah har dock inte mindre än 100 000 verbformer. Nivån på deras civilisation har således uppenbarligen ingen koppling till hur avancerat deras *språk* är.

Språket bygger på att man har en ordrot som sedan kan ha 23 olika ändelser (suffix) för att bygga ordkedjor. Genom dessa ändelser kan man uttrycka olika aspekter som orsak, riktning, skick, antal, situation, ligation, storlek, aspekt, tid, rubrik och även intensitet! Ett belysande exempel är ordet

"Avistealanivajarapipiaamava". Studeras detta ord närmare framgår att det består av flera delar, där varje del tillför ordet sin specifika betydelse:

- *Avis* = "Ordet handlar om att informera"
- *Tea* = "Detta sker nu"
- *Ia* = "Någon orsakas att göra denna handling"
- *Ni* = "I riktning mot åhöraren"
- *Vaja* = "På väg"
- *Rapi* = "Detta sker till förmån för någon" (s.k. *Benefaktiv*)
- *Pia* = "Anger pluralitet (antal) för händelsen"
- *A* = "Första person singularis (En person), futurum (sker i framtiden)"
- *Ma* = "Kombination av mig och dig"
- *Va* = "Uttrycker intensiteten" (går ej att uttrycka på Svenska)

Översatt till Svenska blir detta ord ungefär följande: "*Jag kommer att informera dig när han kommer*" (men "intensiteten" saknas i denna översättning eftersom den inte går att uttrycka på Svenska!).

Ytterligare exempel

Ett annat exempel är språket Vintu, som talades av en Kalifornisk indianstam. De har t.ex. kategorier som anger graden av trovärdighet hos det man framför.

På Vintu-språket kan med en enda ordform uttryckas om budskapet baseras på hörsägen, baseras på budbärarens personliga observation, eller om det är ett resultat av en logisk slutsats! Dessutom kan man ange tre nivåer av rimlighet.

Komplexa språk utmärkt för kryptering

Många urfolkspråk är märkligt nog så komplexa att även utbildade språkvetare har svårt att uttyda dem. Denna komplexitet var också anledningen till att man i USA under både första och andra världskriget använde indianer som signalister, eller radiokommunikatörer.

Indianernas komplexa "primitiva" språk var alltså så komplext att det kunde användas som "kryptering" av information, som sedan skickades över radio. Det var i princip omöjligt att avkoda dessa meddelanden för någon som inte kunde språket från början.

För denna form av "kryptering" användes först Comancheindianer under första världskriget och senare Navajoindianer under andra världskriget.

Språk tappar komplexitet

Språk tenderar att över tiden tappa inflektioner. De långa orden bryts upp och man börjar istället använda flera korta ord (bland annat prepositioner) för att uttrycka sådant som tidigare bildades av sammansatta "inflektioner".

Denna uppdelning i fler och kortare ord gäller särskilt de språk som används av människor över stora delar av världen. Sådana språk kräver att många människor med olika bildning och bakgrund enkelt skall kunna göra sig förstådda med varandra, och då fungerar det inte så bra med allt för komplicerade ordformer och grammatik.

Kung David talade mer avancerat

För att ta reda på om förändringen från större komplexitet till mindre komplexitet är ett allmänt fenomen, kan man jämföra mot de äldsta språken. Ser man på tex. Egyptierna som kunnat skriva i 5000 år, eller på Akkadiskan eller Grekiskan, så har dessa över längre tid tappat många sammansatta ordformer. Samma sak gäller den bibliska Hebreiskan. Man vet till exempel att kung David på sin tid fortfarande använde olika kasus i Hebreiska.

Idag vet vi alltså att gamla komplexa språk går mot att bli allt mer primitiva över tid. De "utvecklas" alltså inte mot ännu mer komplexa språk!

"Primitiva språk" existerar inte i verkligheten

Man kan också konstatera att det *inte finns något sådant som "primitiva" språk*. Man kan även konstatera att det absolut inte finns något samband mellan *graden av civilisation och komplexiteten* hos det språk man talar inom denna civilisation.

Fakta bekräftar Bibeln

Bibelns uppgifter om att människan hade språkförmåga på en hög nivå redan från skapelsen (Adam fick språket direkt från Gud) bekräftas alltså av fakta. Även Bibelns uppgift om att skapelsen är "satt under förgängelse" (dvs en allmän försämring och nedbrytningsprocess pågår) bekräftas genom att även språken blir allt enklare. När språken blir enklare blir de visserligen lättare att lära sig, men tyvärr blir då också ordens innebörd mindre exakta och mindre uttrycksfulla. Detta medför att det blir allt lättare att missförstå varandra samt mindre tydligt vad som menas med olika texter.

Det är en verkligt tragisk effekt av syndafallet om vi får svårt att förstå också vad Gud menar med sina ord. Det blir då allt viktigare att noga ta reda på vad han *verkligen* menar, t.ex. genom att jämföra med flera Bibelställen, att kolla upp vilka ord som används i grundtexten, och så vidare. Det är med andra ord viktigt att ta den som kallar sig själv för "Ordet", på orden.

Joh 1:1: "I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud."

Källa: Föredrag av Dr. Robert Liebi

(Se [tidigare artikel](#) för mer information om Dr. Robert Liebi)

Denna artikel är (med tillstånd) baserad på en artikel av Samuel Lampa i den kristna nättidningen [RIL News](#) där många fler intressanta artiklar finns att läsa.

/Lennart